

ΚΥΠΡΙΑΚΟ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ (ΚΕΠ)

Συνοπτικό Σημείωμα

Από το 2007 μέχρι το 2019 η Κυπριακή Δημοκρατία εκπόνησε συνολικά έξι προγράμματα παραχώρησης κυπριακής υπηκοότητας σε επιχειρηματίες/ επενδυτές που ικανοποιούσαν συγκεκριμένα οικονομικής φύσεως κριτήρια, καθώς και άλλους όρους και προϋποθέσεις. Η εξέλιξη του Προγράμματος περιγράφεται στο σημείωμα σε δύο κατηγορίες. Στα κριτήρια που αφορούν το είδος και το μέγεθος της απαιτούμενης επένδυσης και στους μηχανισμούς ελέγχου που εφαρμόζονταν σε κάθε περίοδο του Προγράμματος.

Τα κριτήρια που αφορούν τόσο στο είδος όσο και στο ύψος της επένδυσης, διαφοροποιούνται ως προς την επικέντρωση που ακολουθούσαν, τόσο σε σχέση με τις ανάγκες που παρουσίαζε η οικονομία της χώρας, όσο και σε σχέση με την ανταπόκριση που έβρισκε το Πρόγραμμα από εν δυνάμει επενδυτές.

Από το 2007 οπότεν και εφαρμόστηκε το ΚΕΠ μέχρι και το 2020 διαφοροποιήθηκε το ύψος και το είδος της επένδυσης 4 φορές.

1. Τροποποίηση στο αρχικό Πρόγραμμα Επενδύσεων, ημερομηνίας 10.10.2011. Οι αλλαγές αφορούν στα κριτήρια και στο είδος της απαιτούμενης επένδυσης, ώστε να καταστεί δικαιούχος ο αιτητής, νοουμένου ότι πληροί τουλάχιστον ένα εκ των 3 κριτηρίων:

- Το ποσό της άμεσης επένδυσης μειώνεται στα τουλάχιστον €10 εκ. σε σχέση με τα € 25,7 περίπου εκ που προέβλεπε το αρχικό Επενδυτικό Πρόγραμμα.
- Το ποσό των καταθέσεων σε κυπριακές τράπεζες πενταετούς προθεσμίας μειώνεται σε τουλάχιστον €15 εκ. από τα €17,1 εκ που προέβλεπε το αρχικό Επενδυτικό Πρόγραμμα.
- Μειώνεται στα €10 εκ ο συνολικός κύκλος εργασιών, που θα έπρεπε να αποδείξει μια εταιρεία με έδρα την Κύπρο, από τα €85,5 εκ που ίσχυε αρχικά.

Για πρώτη φορά γίνεται απαίτηση, όπως ο επενδυτής/επενδύτρια έχει στην κατοχή του μόνιμη ιδιόκτητη κατοικία στην Κύπρο, αξίας τουλάχιστον €500.000. Στο προηγούμενο Πρόγραμμα δεν υπήρχε απαιτούμενο πόσο για την αξία της μόνιμης κατοικίας.

2. Τροποποίηση Πρόγραμμα Επενδύσεων, ημερομηνίας 24.05.2013.

- Το ποσό Επένδυσης μειώνεται στα € 5 εκ. Η επένδυση μπορεί να είχε τη μορφή της αγοράς οικοδομών, επιχειρήσεων ή εταιρειών, χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων (ομολόγων, αξιολόγων χρεογράφων), μετοχών κυπριακών εταιρειών ή της κατάθεσης τακτής τριετούς προθεσμίας σε κυπριακές τράπεζες.
- Δίνεται η δυνατότητα υποβολής αίτησης για όλους όσους, είχαν υποστεί απομείωση καταθέσεων σύμφωνα με τα μέτρα που εφαρμόστηκαν στην Τράπεζα Κύπρου και στη Λαϊκή Τράπεζα μετά τις 15 Μαρτίου 2013 ύψους τουλάχιστον τριών εκατομμυρίων ευρώ.

3. Τροποποίηση στο Πρόγραμμα Επενδύσεων, ημερομηνίας 13.09.2016.

- Το ποσό Επένδυσης αφορά σε € 2 εκ και η επένδυση δύναται να αφορά σε αγορά/ανέγερση ακινήτων ή δημιουργία οικιστικών/εμπορικών αναπτύξεων, αναπτύξεις στον τουριστικό τομέα ή έργα υποδομής, αγορά ή σύσταση ή συμμετοχή σε κυπριακές επιχειρήσεις και εταιρείες, οι οποίες πρέπει να εδρεύουν και δραστηριοποιούνται στην ΚΛ, να έχουν

αποδεδειγμένα φυσική παρουσία στην Κύπρο με ουσιαστική δραστηριότητα και σημαντικό κύκλο εργασιών, και να εργοδοτούν τουλάχιστον πέντε (5) Κύπριους πολίτες ή πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Με την επικαιροποίηση του ΚΕΠ και τη σχεδόν αποκλειστική επικέντρωση στον τομέα των ακινήτων και των κυπριακών επιχειρήσεων, κρίθηκε σκόπιμο να μειωθούν και τα απαιτούμενα ποσά επένδυσης, αφού καταργήθηκαν τα κριτήρια των λιγότερο παραγωγικών επενδύσεων όπως ήταν οι καταθέσεις, η αγορά κυβερνητικών ομολόγων και η απομείωση καταθέσεων. Η συγκεκριμένη στόχευση είχε ως στόχο να υποβοηθήσει στη μείωση των μη εξυπηρετούμενων δανείων.

4. Τροποποίηση στο Πρόγραμμα Επενδύσεων, ημερομηνίας 13.02.2019.

- Το ποσό Επένδυσης αφορά σε € 2 εκ και η επένδυση δύναται να αφορά σε αγορά/ανέγερση ακινήτων ή δημιουργία οικιστικών/εμπορικών αναπτύξεων, αναπτύξεις στον τουριστικό τομέα ή έργα υποδομής, αγορά ή σύσταση ή συμμετοχή σε κυπριακές επιχειρήσεις και εταιρείες, οι οποίες πρέπει να εδρεύουν και δραστηριοποιούνται στην ΚΔ, να έχουν αποδεδειγμένα φυσική παρουσία στην Κύπρο με ουσιαστική δραστηριότητα και σημαντικό κύκλο εργασιών, και να εργοδοτούν τουλάχιστον πέντε (5) Κύπριους πολίτες ή πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

- Επιπρόσθετα απαιτείται, όπως ο αιτητής έχει στην ιδιοκτησία του οικιστική μονάδα, αξίας τουλάχιστον € 500.00 ανεβάζοντας τη συνολική δαπάνη στα € 2.5 εκ.

- Ιδιαίτερος σημαντική είναι η προσθήκη της υποχρέωση προς όλου τους επενδυτές για καταβολή εισφοράς ύψους τουλάχιστον € 75.000 στο Ίδρυμα Έρευνας και Καινοτομίας και € 75.000 στον Κυπριακό Οργανισμό Αναπτύξεως Γης (ΚΟΑΓ) για προώθηση στεγαστικών σχεδίων για προσιτή κατοικία αλλά και για υλοποίηση άλλων στεγαστικών σχεδίων/μέτρων.

Σε σχέση με τις αλλαγές του πλαισίου ελέγχων που εφαρμόζεται διαχρονικά στο Πρόγραμμα συνοψίζονται ανά χρονική περίοδο ως εξής:

- Ιούλιος 2007. Απαίτηση Λευκού Ποινικού Μητρώου
- Ιανουάριος 2011. Απαιτείται έλεγχος του Υπουργείου Οικονομικών σε σχέση με την επαλήθευση των οικονομικών κριτηρίων του Προγράμματος. Τον έλεγχο μέχρι τότε ασκούσε μόνο το Υπουργείο Εσωτερικών.

- Οκτώβριος 2011. Οι αιτούντες ελέγχονταν από την αστυνομία Κύπρου, την Interpol και την Europol. Για κάθε αίτηση γινόταν έλεγχος κατά πόσον περιλαμβάνεται στον κατάλογο των προσώπων, των οποίων διατάσσεται η δέσμευση της περιουσίας εντός των ορίων της Ευρωπαϊκής Ένωσης μέσω των σχετικών Κανονισμών της ΕΕ.

- Μάιος 2013. Όλες οι χρηματοοικονομικές συναλλαγές που απαιτούνται για την πραγματοποίηση των επενδύσεων, θα πρέπει να διενεργούνται μέσω των κυπριακών τραπεζικών ιδρυμάτων. Δοσοληψίες μετρητών δεν γίνονταν αποδεκτές, ενώ τα ενδιαφερόμενα μέρη περνούν τους ελέγχους για νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες που εφαρμόζονται από τις κυπριακές τράπεζες. Οι αιτητές είναι υποχρεωμένοι να περιλαμβάνουν στην αίτηση τους αντίγραφα των εμβασμάτων των συναλλαγών.

- Ιανουάριος 2018.

- ο Εφαρμόστηκε η επιπρόσθετη αξιολόγηση των αιτήσεων μέσω συνδρομητικής εμπορικής βάσης δεδομένων, η οποία παρέχεται από έναν εξειδικευμένο οίκο δέουσας επιμέλειας. Ο

έλεγχος έγινε στο σύνολο όλων όσων έχουν πολιτογραφηθεί μέχρι σήμερα και οι πληροφορίες που παρέχονται έχουν την μορφή του επισυναπτόμενου καταλόγου.

ο Παράλληλα, αποφασίστηκε η εφαρμογή ενισχυμένων ελέγχων δέουσας επιμέλειας (enhanced due diligence checks) και από τους ίδιους τους αιτητές. Αποτελεί πλέον απαίτηση του προγράμματος, όπως οι αιτητές προσκομίζουν πλήρη και λεπτομερή αναφορά ελέγχου δέουσας επιμέλειας μέσω της συνεργασίας της Δημοκρατίας με τρεις εξειδικευμένους οίκους του εξωτερικού (Kroll, Sterling και S·RM Intelligence).

- Φεβρουάριος 2019.
  - ο Επιβάλλεται όπως οι αιτητές να είναι κάτοχοι θεώρησης Schengen σε ισχύ.
  - ο Επιπλέον απορρίπτεται η αίτηση όλων όσοι έχουν υποβάλει αίτηση για απόκτηση της υπηκοότητας σε οποιοδήποτε άλλο κράτος-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο παρελθόν και η οποία έχει απορριφθεί.
- Ιούλιος 2019. Το Υπουργικό Συμβούλιο εξέδωσε διευκρινήσεις επί του υφιστάμενου ΚΕΠ, το οποίο εκπονήθηκε στις 13.2.2019 κυρίως όσον αφορά σε αιτητές υψηλού ρίσκου, καθώς δημοσιοποίησε συγκεκριμένες κατηγορίες προσώπων, οι οποίοι δεν δικαιούνται να αποκτήσουν την κυπριακή υπηκοότητα μέσω του ΚΕΠ. Οι κατηγορίες αυτές είναι οι εξής:
  - I. Πολιτικά Εκτεθειμένα Πρόσωπα, τα οποία κατέχουν πολιτειακό αξίωμα ή κατείχαν πολιτειακό αξίωμα τα τελευταία 5 χρόνια
  - II. Πρόσωπα που υπόκεινται σε ποινική διερεύνηση χωρίς να τους έχουν απαγγελθεί κατηγορίες
  - III. Πρόσωπα που υπόκεινται σε ποινική διερεύνηση και είναι υπόδικοι
  - IV. Πρόσωπα που καταδικάστηκαν σε φυλάκιση για σοβαρά αδικήματα (π.χ. δωροληψία από δημόσιο λειτουργό, φοροδιαφυγή κτλ) και η ποινή έχει παραγραφεί
  - V. Πρόσωπα που συνδέονται με νομικές οντότητες στις οποίες έχουν επιβληθεί περιοριστικά μέτρα από την ΕΕ π.χ. μέτοχοι, υψηλόβαθμα διευθυντικά στελέχη εταιρειών που είναι ενταγμένες σε κατάλογο κυρώσεων
  - VI. Πρόσωπα που συνδέονταν με νομικές οντότητες στις οποίες έχουν επιβληθεί περιοριστικά μέτρα από την ΕΕ, αλλά δεν συνδέονται πλέον π.χ. μέτοχοι, υψηλόβαθμα διευθυντικά στελέχη εταιρειών που είναι ενταγμένες σε κατάλογο κυρώσεων, τα οποία ήταν συνδεδεμένα με τις συγκεκριμένες εταιρείες, όταν επιβλήθηκε το καθεστώς κυρώσεων.
  - VII. Πρόσωπα στα οποία έχουν επιβληθεί κυρώσεις από τρίτες χώρες (π.χ. Η.Π.Α, Ουκρανία, Ρωσία)
  - VIII. Πρόσωπα που συνδέονται με νομικές οντότητες στις οποίες έχουν επιβληθεί κυρώσεις από τρίτες χώρες.
  - IX. Πρόσωπα που υπόκεινται σε κυρώσεις από το Συμβούλιο Ασφαλείας του ΟΗΕ.

Δέον να σημειωθεί ότι όλοι οι ανωτέρω όροι και όλες οι ανωτέρω προϋποθέσεις δεν ισχύουν μόνο για τους αιτητές αλλά και για τα μέλη της οικογένειας τους που αιτούνται πολιτογράφηση (σύζυγοι/συμβίοι/συμβίες, ενήλικα παιδιά και γονείς).